



ВЛАДИМИР РУСЛАНОВ

Владимир Русланов е роден на 13 септември 1899 г. в с. Драголево, Гор.-Орбаско. Започнал е да пише още като ученик. Издал е няколко книги за възрастни: „Рудинчар“, поезия, „Послани“, поезия, „Знак надъ родната“, стихове, „Битовници“, поезия, „Кръст и знаме“, стихове, в които биеащо сърце, което обича хората и е близко на тяхните съдби и страдания. Той няколко години пише и хубави разкази и стихове за деца. В тези разкази и стихове Вл. Русланов разказва детската душа и жажата на бедните и отхвърлените малки герои.

ИЛИЙЧОВАТА ЖАЛБА

КАМБАНИИТЪЗЪЗБА. Големата и малката. Надъ следъ полетъа като бляни гълъби закънъ следъ зъвън и кацнаха по беригитъ, край рйаката, изъ ливадитъ.

Илийчо трепна. Подлрй се на гетата си и се осушуа.

Зъвън следъ зъвън идъше отъ селото. Биеха камбанитъ. И големата — дъндъ-дъндъ. И малката — динъ-динъ-динъ...

КРИВА СМЪТКА

(Поезия въ две сълъ)

ЛИЦА:

Бай Дико	Ванчо
Станчо	Милко
Митко	Пепи
Васко	Тоню

СЦЕНА ПЪРВА

Никоя ограда. Задъ нея дъвова градина. Вдъсно хубава курортна къща.

Смъдъ обдъл. Подалъ сълъа край оградата сж нацъдана на разговоръ: Станчо, Митко, Васко и Милко.

СТАНЧО. Да зноежъ, че съ седейтъ така, щъкъ да зема лесина. На такова време е хубаво край тропицата. Съ стотиятъ времъ...

МИТКО. Нито едно времъ. Ввсрв бжеме тамъ. А край дъвошната — въкъс — сълъва сълъа!

ВАСКО. И таъкъ нма нищо. Горшо е. Рйаката е пресъхнала до глезенитъ. Отзарена се вържана съ Милко и Ванчо отъ тамъ.

МИЛКО. Бъжже няма. Вреби нма за църкъ...

ВАНЧО. А бе, де по туй времъ вработъ? И тъ бжтъ за храна изъ полето. И идете изъ нивитъ нагоре... цълъ ройчи.

СТАНЧО. (съ досада). Зътуй не ми хресна, този курортъ Нито нри, нито вработъ, нито вода за къпане, нищо... Добре бжеме лени край Искра. Щъкъ денъ въ волата. На рибъ запричкаме.

ВАНЧО. (съ наежа). А бе да доде Пепи, ще видитъ дали нма на какво да се играе. Все ще му ройчи нма утъ.

МИТКО. Аъ, казва, въ горшо време добре мисля (съ се, трегнатъ отъ мисълта за Пепи). Даватъ е Пепи, нма що... Зинасъ на пързодката нийнъ не снбъ дъвошънакрешуа.

ВАНЧО. Нали нма си сълъи и крака съ голпмата шейна? А бе лесно му минаваа венчко. Като казъкъ е.

ВАСКО. Ввсрв прави банъ въ два пръста вода. После една единъ пълъкъ, който го закра право въ батото. (Всички се сълъа). Седъ, върху него нма на островъ цълъ десетъ минути, но биволтъ после се поразмързв и Пепи бухъ... въ локвата.

ВАНЧО. Съ бжнйтъ ли дрезъ бже?

ВАСКО. Току-щъгибжеоблъкълъ.И:зъзе

Въ селото нмаше съборъ. Бжше празникъ. По нра нолото нмаше.

Долу въ полето зълъахъ нивитъ и тизъ вътръ ги дъвожъ като вълчка. По двата бери е пусто и глухо. Само на третия, най-височин, стои самъ Илийчо и неговото малко стадо.

Стадото овше псъше край ридъ, а Илийчо съ прирмилъ сърдъше бже надолу.

Надолу е селото. То цълото се вижда. Ето хжщитъ — бляни, малки, съ червени кунини. Ето улнитъ — крави и тълъи. И по тълъи улицъ хора. Много хора. Тъ отиватъ къкъ голпмина медгата.

Срдаъ голпмина медгата сета музика свиря. Люлки се въртатъ. Първотъ съ най-зубовитъ нма. Дъдетъ се лопътъ на люлнитъ. Дъдетъ свиратъ съ малки хармоникни, съ дървени свирки и пушатъ малки червени и сини балончета въ синьото небе, а възрастнитъ, бащитъ и майкитъ нма, гледатъ отъ страна и се радватъ.

— Мамо, купи ми едно малко жонче, — казва Косю на майка си.

И майката на Косю криваа едно хубаво жонче, съ жъда, съ стреленъ и съ дълга бляла опашка.

— Татко, пакъ азъ-амакъ да да на църкъ, — казва Стефчо и държъ съ токснитъ на нивитъ си обуюни зенитъ.

И бащата на Стефчо тръгва хъмъ опанитъ чергата, дъто джъка овше голптъ тълънъ и лискавъ нълъоло кларинъ.

А таъкъ вечеръ, когато Илийчо сълъа въ селото, и Косю и Стефчо му разказватъ...

Илийчо се обръщъ съ стръбъкъ селото. Отъ очитъ му падатъ две слъри слъзи. Съзнтъ се таркулатъ по бузитъ му и отъ тамъ падатъ на зенитъ върху една тревича. Тревичата се прижема. Дъпогиватъ и сълъитъ на Илийча.

И Илийчо пакъ тръгва върху. Бавно, съ замръжени очи той отива на селния върхъ на глужинъ баяръ. Отъ тамъ се вижда много на-

само калъ! Жабурнитъ съ бляа поленили по гърба му на пълъи.

ВАНЧО. А бе и тълъо му е много добъръ! Никого не му се скарва. Нали живеетъ еднъ до другъ — поздравятъ го добре.

ВАСКО. Окии денъ пакъ се качи на една свиня, която тамъ снма забжга, че той не нма и да сълъа. Държеше се само за ушитъ и, но тоя го закарала въ нра на дъво Славъ.

ВАНЧО. (външнъ баче). Заръайтъ! ВСИЧКИ! Заръа жъвътъ!

СТАНЧО. Къде ти е Пепи?

ВАНЧО. Не сълъ го видялъ. Не е ли идвалъ? (Зъкъ на зенитъ грезу всички останали дъла).

СТАНЧО. Не му ли се обиди?

ТОНЮ. Сърднхъ му два пакти, но нийнъ не се обиди. Сигурно сълъа и тълъитъ.

МИТКО (като забънъ Пепи). Ей го бе! (Сълъа). За вълъа говоритъ, и той на прага. (Всички). Заръай! Пепи! (Ожълъоло).

ПЕПИ (външнъ снма нма). Шо дремете бе, бжтъ! Нма ли за васъ игра?

(Сълъи го наоблъкълъ любовнитъ).

СТАНЧО. Нали виещъ, безъ тебе и грощъ не струваме.

ПЕПИ. Е, какво прегатъ?

ВАСКО. Нищо. Къкъ?

ПЕПИ. Опануатъ като тжщи този-онзи, а?

ВАНЧО. А бе не ни нма. Пълъи го горшо, та съсметъ ни изсъза похлътъ! А бе нищо не нма за измислитъ, това си е...

ПЕПИ. А вчера какъ? Хареса ли ви лъвътъ? Избжне сума жали.

ВАСКО Чудесно!

ПЕПИ. Обрънхъ нма азъ... баремъ двайсетина. Утре ще вжода за вреби. На нмакъ нма нмасто.

ВАНЧО. А бе вчера добъа, ама...

ПЕПИ (преръчи въ нра, го нитира). Снма пакъ ти съ твоето „абе!“ нмае всички. Предлагамъ да го наречемъ „графъ абе“, съгласи ли се? (Всички се сълъа).

ВАСКО. Съгласи! Да гласуваме!

ВСИЧКИ! (дъветъ рйкй). Да жъвъ „графъ абе!“ (Пепи гъръча баче, попаногатъ отъ другъ гитъ, и на дълга нагоръ). Да жъвъ „графъ абе!“

ВСИЧКИ. Ура! Да жъвъ!

ВАНЧО (сълъа като го осъбоджвалъ). А бе... Ама че сгъ... Синавалъ сълъ туй, не мога...

ПЕПИ. Ти пакъ не се сълъи. Не сета те кръститъ „чичо абе“, а чълъ графъ! (Обънъ

далече. На югъ е Балканътъ. Той се снбъе. Две малки облъчета сж се спрлн надъ него. На изтокъ е сълъито. То плува по синьото море на небето и дава жъвътъ и радостъ, но не и за Илийча...

На западъ е равнина. Равнината се глбн тамъ, дъто се снма съ небето. И по тази равнина тече Янтра. Тя собира жалбитъ на хората и ги носи на бляни Дунавъ. Бжлитъ Дунавъ ги влива въ морето и отъ тамъ тъ текатъ по сълъа...

Дали Янтра ще занесе и жалбата на Илийчо?

Никого и той е бжлъ радостенъ. На този денъ той съ бжло калчане и хубаво премъненъ се е промърелъ срдъа навалната, надувелъ е една дървена свирка и се е усмихналъ. После се е лопътъ и на дъветъ люлки — на едната съ сандвичитъ и на другата съ чернитъ кжнчета. А првечеръ сж го завели на църкъ. Тамъ еднъ човъкъ, облъченъ въ пълтри дрезъ и съ нощерно лице е разказвалъ такова сълъиши припави и таъа се е кривилъ, че всички хора съ превзали отъ сълъа. И Илийчо пакъ много се е сълъа, че е ладналъ отъ сълъеятата, на която е сълъа до майка си и до баща си...

А сета той е ртай, на чужда раба за черна лълъа.

Неговитъ добъръ баща презъ еднъ есенъ падна на бойното поле, а следъ него сълъа закънъ и майка му.

И Илийчо остана самъ на сълъа.

Дали Янтра ще занесе жалбата му на бляни Дунавъ?

А долъ камбанитъ все така биеха. Голпмата — дъндъ-дъндъ. И малката — динъ-динъ-динъ...

Владимир Руслановъ



сълъа. А сета сълъаитъ! (Замисли се). Не се жжтъ така глупаво на такова време. Тръбва да си направитъ нмажъо припичене. (Като ожежа всички наоръ). Милко го нма, нали?

ВАНЧО. Не!

ПЕПИ. Добре снма! Той е страхливъкъ като момиче и само бже може да ни докара.

ТОНЮ. Оставете го, плачъло такъвъ! Той не снма да мръдне отъ полата на майка си.

ВАНЧО. (къкъ). „Мамо, да ми въ сплитъ!“ Дъветъ савотъ! (Обънъ сълъа). А майка му (бодръваа гласъ нма) — „Аъ, Милко, ндей ма-мико!“ Гърленитъ ще ти пресине, нмаа!

ПЕПИ. (сълъа).

ПЕПИ. Глелъмо! Затова го облъчатъ и момичетата. Все тичатъ подире му, като патенца...

ТОНЮ. Казветъ ти, какво да започнемъ, остави Милко по дяволитъ!

ПЕПИ. Само че нийнъ нма да обжда! Нишкъ!

ВСИЧКИ. Нийнъ!

ПЕПИ (нма). Предлагамъ да приберемъ кафеъ съ канарчето на бай Дико. Чудесно пбелъ!

ВАНЧО. А бе...

ПЕПИ. Нма „а“, нма „б!“ (Наножливо).

Ше го вземемъ бе, ще го дадемъ на брис-нарнжата бе, ще ни пбъ сълъа зима бе! Много ти разбира бай Дико съ тжнката брваа отъ ноноръ пбснъ. Той го е въелъ, ама го храни. Чаче му дай дену, пакъ да му дава череша и да му нма: „Чъе, ай, ай!“

ТОНЮ. Много хубаво, Пепи! Готовъ сълъ на всичко!

ВАСКО Но какъ ще стане? (Почина съ усмивка наоблъкълъ Пепи).

ПЕПИ. Аъ, всичко ще направя. Вие само ще помагате. Тоню ще вълъа съ мене да поеме хълъа. Донато сълъа отъ сълъата.

ТОНЮ. Аъ, разбиракъ, че безъ нмае нма да стане тази работа. Приематъ.

ПЕПИ. Донато остана кафеъ, всички ще следите да не би нийнъ да ни види. Особено бай Дико нли буля Диксншъ. Вие ми кама кой къде ще стои.

ТОНЮ. Нийнъ нма да мръда отъ нмасто си. Ше си направимъ една сълъа! Когато узнае бай Дико, ще му затрепне брадичката!

ПЕПИ. Дръжте се добре. Аъ, нма, че бай Дико го нма въ кжщи (Гласъ презъ ограда кълъ и жжштъ). И пердета съ спуснатъ. (Тълъ вълъ всички). Подире ми! (Вжжжътъ на пръсте).

(Сълъа)

П. Захариевъ—Ченера